

ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ

Тема патріотичного виховання молоді є особливо актуальною на сьогодні, тому-що Україна крокує шляхом євроінтеграції. Відродження і розбудова незалежної України неможлива без оновленої системи національної освіти, розробки якісно нових технологій, демократизації, гуманізації та інтеграції навчання, науково обґрунтованої системи патріотичного виховання. Процес соціальних змін суспільства і трансформації системи міжнародних відносин, глобальні проблеми і суцільна криза майже всіх сфер життєдіяльності суспільства, відсутність сприятливих умов для позитивної соціалізації особистості, призводять до спотворених, хибних, ціннісних орієнтацій молоді. На даний час наше суспільство зіткнулось з багатьма важливими проблемами, які пов'язаних з формуванням в особистості відчуття патріотизму, любові до свого роду, родини, народу; у прищепленні любові до рідної землі, літератури, історії, та поваги до символів, традицій та звичаїв українців. Саме тому особливого занепокоєння викликає відсутність у переважної більшості юнацтва усвідомлення себе, як частини українського народу. Потрібно підкреслити, що у таких умовах необхідно оптимізувати процес виховання високо моральної, духовно багатой особистості, громадянина. Незаперечно,

патріотичне виховання підрастаючого покоління – це фундамент стабільного розвитку країни в майбутньому. Відродження Батьківщини неможливо уявити без пробудження національно-патріотичної свідомості народу, в першу чергу молоді. Не має сумніву, що виходом з цієї ситуації є створення такої системи освіти, яка виховувала б патріотично-свідомих громадян України. Патріотичне виховання майбутніх поколінь завжди було одним з першочергових і найважливіших завдань сучасної вищої школи. Під патріотичним вихованням розуміється поступове і неухильне формування у молоді любові до своєї Батьківщини. Патріотизм - одна з найважливіших рис всебічно розвиненої особистості. У кожного громадянина, незалежно від зайнятого в суспільстві місця, повинно виробитися відчуття гордості за свою Батьківщину і свій народ, повагу за його досягнення, традиції і минуле.

В основі будь-якого суспільства лежить система цілей, яка виробляється на основі культури суспільства і системи цінностей цього суспільства.

В Україні патріотизм повинен бути введений в ранг національно значимої і об'єктивно необхідної цінності, тому що він являє собою одне з найбільш глобальних людських почуттів, закріплених віками і тисячоліттями. Патріотизм поєднує в собі любов до своєї Вітчизни, за свій народ, гордість за їх минуле і сьогодення, готовність до їх захисту. Патріотизм являє собою свого роду моральний фундамент суспільної і

державної будівлі, опору його життєздатності, одна із першочергових умов ефективності функціонування системи соціальних і державних інститутів. Патріотизм можна віднести до вищих форм проявлення духовності [1].

В суспільстві що склалось і розвивається засвоєння патріотичних цінностей і норм життя – це перш за все об'єктивний, керований процес. Патріотизм не закладений в генах, він явище соціальне по своїй природі і тому не успадковується, а формується.

Основним інститутом, що забезпечить організацію і функціонування всієї системи формування патріотичних якостей має стати держава, але важливу роль повинні відіграти і інші складові патріотичного виховання, такі як сім'я, школа, ВНЗ, громадські організації. Ефективність даного процесу залежить від послідовності проведення єдиної політики і скоординованості дій всіх соціальних інститутів, від їх функціональної готовності.

Згідно з положеннями Державної національної програми “Освіта” (“Україна ХХІ століття”) [4] патріотичного виховання спрямовується на формування у молоді світоглядної свідомості, ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв, інших соціально значущих надбань вітчизняної і світової духовної культури. Головна мета патріотичного виховання - набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних взаємин,

формування у молоді незалежно від національної належності особистісних рис громадян Української держави, розвиненої духовності, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, екологічної культури.

У вихованні підростаючого покоління педагоги все частіше звертаються до народних традицій, звичаїв і обрядів, які об'єднують минуле і майбутнє народу, старші і молодші покоління, єднають людей. Це своєрідні духовні устої, що втілюють у собі кращі досягнення в ідейному, моральному й естетичному житті. Саме вони охоплюють всі ділянки громадського, родинного і суспільного життя [3]. Це ті найміцніші елементи, що об'єднують окремих людей в один народ. Духовні потреби кожного студента унікальні, тому шлях його духовного розвитку носить індивідуальний характер. Завдяки такій індивідуальності важко знайти універсальний метод, яким можна користуватися в кожній ситуації.

Здійснення патріотичного виховання ґрунтується на сукупності принципів, які відображають загальні закономірності і принципи виховного процесу і специфіку патріотичного виховання майбутніх учителів: обумовленість патріотичного виховання розвитком суспільства і подіями, що відбуваються в нім; обумовленість змісту, форм і методів, засобів і прийомів патріотичного виховання студентської молоді; діалектична єдність і органічний зв'язок між учбовим матеріалом і змістом позакласних заходів; інтеграція

патріотичного виховання з іншими напрямками виховної роботи; опора на нові концепції організації і здійснення навчально-виховного процесу і на нове розуміння основних педагогічних понять; опора на позитивне в осіб вихованця і створення сприятливої психологічної атмосфери в процесі педагогічної взаємодії; координація взаємодії вищої школи, сім'ї і громадськості в системі патріотичного виховання.

Патріотичне виховання майбутніх учителів повинне гармонійно поєднуватися із залученням студентів до кращих досягнень світової цивілізації. Патріотичне виховання повинно сприяти виробленню наступного мислення, прихильності своїй національній спадщині і усвідомленню його ролі і місця в світовому духовному розвитку, також пошані і відвертості до всіх інших систем і традицій [2]. Тільки глибока і усвідомлена любов до своєї спадщини спонукає людину з повагою відноситися до відчуттів інших, бути нечутливим до трагедій вітчизни і народу.

Список використаних джерел:

1. Абрамчук О. В. Патріотичне виховання студентів вищих технічних навчальних закладів : дис. ... канд.пед.наук / О. В. Абрамчук. – Тернопіль, 2006. – 254 с.
2. Бех І. Д. Цінності як ядро особистості / І.Д. Бех // Цінності освіти і виховання : науково-методичний збірник / Ред. О. В. Сухомлинська. – К. : Вид-во АПН України, 1997. – С. 8-11.

3. Бех І.Д., Чорна К.І. Національна ідея в становленні громадянина-патріота України: програмно-виховний контекст / І.Д.Бех, К.І.Чорна. - Київ, Черкаси: ЧОПОПП. - С. 16-17.

4. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття») // Освіта. – 1993. – № 44-46.

5. Жмир В.Ф. На шляху становлення української національної самосвідомості / В.Ф. Жмир // Філософська і соціологічна думка. – 1991 – 3 – С. 143 163.